

Domáci glasovi

Stev. 103.

Lienz, petek 24. maja 1946.

Leto 2.

ZAKAJ NISO USPELI "

Pariški list "Ordre" je 18. t. n. objavil na prvi strani članek pod naslovom: "Zakaj štirje niso mogli uspeti". V članku poudarja, da deluje britanska diplomacija s polno paro, da bi organizirala močan strateški obroč okoli Sueskega prekopa, tega križišča treh kontinentov.

"To je velik načrt", nadaljuje "Ordre", "ki ga je prišel g. Bevin zagovarjat v Pariz." To je tudi globlji vzrok za neuspeh konference štirih zunanjih ministrov.

Navidezni cilj je bila mirovna pogodba z Italijo. Dejanski cilj pa je bil predvsem izboljšanje operišč britanskega imperija na Sredozemlju. Dodokanez, Libija, Trst: narodnostno nabelo, pravica kolonijalnih narodov do svobode? Pojdite no! Južna Tirolska je nemška. In vendar ni usoda te dežele nalotela na noben ugovor."

List nadaljuje s prikazovanjem politike Vel. Britanije v Cirenajki, Sudanu, Palestini, na Cipru, prehaja nato na Grčijo in pravi: "Tukaj se vse vesti skladajo. Politika v Grčiji je v rokah Vel. Britanije, ki bo ostala tam vsem viharjem in plimam na vkljub. V vojaškem oziru je Helada na najboljši poti, da postane resnična trdnjava pod britanskim vodstvom. Vsa pristanišča so v rokah mornarice Nj. brit. veličanstva.

Izpraznimo Avstrijo, pravi Byrnes. Izpraznimo Bolgarijo, namigne Bevin svojemu ruskemu tovarišu. Toda koma je v Londonu kdaj koli padlo na um, da bi govoril o evakuaciji Grčije?

Britanski utrbeni krog na Sredozemlju gre od Malte preko afriških in vzhodno azijskih obal in preden se zaključi mora preko Jadrana in Italije. Tu je naprej Albanija. Albanija nima dovolj krotke vlade, vsaj za državo, katere obale prevladujejo nad Otrantskim prelivom. Zaradi tega je potrebno na pol prekiniti diplomatske odnose in ter izvajati trgovski in prehrabeni pritisk."

"Ordre" dalje poudarja: "Zar se tiče Trsta, mora biti to pristanišče na skrajni točki Jadranskega morja odprto anglosaškim mornaricam. Tukaj postane okorelost Britanije nepopustljiva. Čeprav je Trst naravno izhodišče Srednje Evrope z italijansko večino v mestu, ki pa je, če pogledamo na celotno pokrajino, komaj kaj več kot neznatna manjšina, vendar ne sme po londonskem stališču v nobenem primeru pripasti Jugoslaviji. Gospodarskih argumentov za to tozo ni, narodnostni argumenti so šibki in šepajo. Toda kaj nas to brigat."

Britansko stališče narekuje samo strategija in interes imperija. In čeprav bi tvegali popolno onemogočenje sporazuma, se se Angleži zagrizli in ne bodo popustili. Sicer so njihove čete še vedno trdno vgnezdene na področju in pripravljene na intervencijo bodisi proti vzhodu, bodisi proti severu Italije, dežele, ki je že zvest pomočnik svojih okupatorjev in katere Jadranska obala je do Taranta posejana z rajnimi stražarskimi postojankami Andersove armade."

List nadaljuje, da sanja britanska diplomacija namesto o neznatni okupaciji egiptovskega ozemlja o nadomestilu v obliki ogromnega kroga političnih in strateških pozicij v polmera 2000 km okoli Beiruta.

"In kar je najhuje," nadaljuje "Ordre", "tvega Vel. Britanija z vztrajanjem pri svojih zahtevah celo prelom mednarodnih razgovorov. V Libiji, v Palestini kot v Grčiji in Julijski Krajini ji nadaljevanje začasne vlade ne more prinesiti škode, kajti vojaško je dobro v sedlu in upa, da je ne bo mogel nihče več vreči iz tega sedla."

List zaključuje: "Kdo bi mogel po vsem ter zanikati kontinuiteto, povezanost in tmoglavost britanske zunanje politike, ne glede na vlado, ki jo vodi. In kako more še vedno vztrajati pri tej politiki, saj je tudi ena sodoberna za nestabilnost in trpljenje sveta, še ni mogoče ustvariti miru?"

Izdajalci

V naših dneih veliko pišejo in govore o izdajalcih. Žal, da pogostoma sramote za izdajalce najpoštenejše in najzvestejše ljudi, medtem, ko povečujejo kot vzore take moše in žene, ki so v resnici izdajalci svojega krščanskega doma, svoje domovine in Cerkve. Tako se ni čuditi, da mnogi sploh več ne vedo razločevati, kdo zasluži ime izdajalca in kdo ne - in kaj sploh ta beseda pomeni.

Ker želimo naše bralce o pomenljivih rečeh poučiti ter jim pojme zbistriti, bi jim radi točno razložili, kdo je res izdajalec. V ta namen si nekaj izdajalcev pokličimo v spomin iz zgodovine.

IZDAJALEC JUDA. V velikem tednu je spet stopila prav živo pred nas grda podoba najnesrečnejšega izdajalca Juda Iskarijota, ki je izdal našega Gospoda Jezusa Kristusa za 30 srebrnikov. Tega moža je bil Jezus izbral kakor ostalih 11 njegovih tovarišev za svojega apostola. Določil ga je, da postane eden izmed prvih stebrov kraljestva božjega na zemlji. Zato ga je imel vedno pri sebi, ga poučeval o svojih namenih in mu razodeval skrivnosti božjih nauk, ki jih je v pričo njegova potrjeval z neštotimi čudeži. Poveril mu je celo posebno zaupno nalogo upravitelja apostolske zakladnice. Bil je torej mož, ki se je mogel ponašati s posebnim Jezusovim zaupanjem in prijateljstvom.

In kako je Juda poplačal Gospodu to prijateljstvo in zaupanje? - Položaj, ki ga je imel v apostolskem zboru, je iz pohlepa po denarju zlorabil v to, da je sovražnikom za sramotno nagrado izdal kraj, kjer se je Jezus s svojimi apostoli shajal, da bi ga oni mogli brez hrupa in kolikor mogoče tajno zajeti.

IZDAJALEC EFIALT. Izdajalce imenujemo po Judu večkrat judeže, a pravimo jim tudi efialti - to pa po izdajalcu Grku Efialtu. Ko je namreč hotel perzijski kralj Ksarkses l. 480 pr. Kr. osvojiti Grčijo, so se mu Grki postavili v bran na Termopilskem prelazu. To posadko pod poveljstvom kralja Leonida so Ksarksove čete divje napadale, a zaman, kazalo je, da se bo vsa njihova sila razbila ob tem levjem braniku.

Tedaj se je našel izdajalec, ki mu je bilo ime Efialt. Ta je v upanju na velike nagrade pokazal Perzom prehod po gorskih poteh v hrbet Leonidovi vojski, ki je bila tako do zadnjega moža pobita.

OTROCI - IZDAJALCI. Iz neke dežele, ki vodi že več desetletij najhujši boj zoper Boga in njegovo Cerkev, čeprav ne vedno enako nasilno, smo večkrat brali in slišali, kako se celo otroci v šoli vzgajajo k borbi proti Bogu in njegovim vernikom. Ob času najbolj divjega preganjanja so dopovedali otrokom, kako zaslužno delo napravijo, ako svoje verne stariše naznanijo oblasti. In resnično je bilo nešteto ljudi zaradi takih otroških ovadb pobitih ali pa izgnanih v

najstrašnejša taborišča in na trdo prisilno delo. Take otroke -izdajalce so celo v časopisih povelečevali kot zelo zaslužne za novi red. To ni nič čudnega v prečudni deželni, ki je edina v svetovni zgodovini postavila spomenik Judežev Iskarijotu.

KDO JE TOREJ IZDAJALEC? Če iz navedenih primerov, ki splošno veljajo za grde vzorce izdajstva, posnamemo bistvene znake, lahko določimo pravi pojem izdajalca in njegovega sramotnega početja.

Predvsem označuje izdajalca napačen namen, ki je navadno sebičnost v obliki lakomnosti blaga ali pa tudi zapeljan fanatizem. Zlemu namenu izdajalec neredko streže tudi z zlemi sredstvi in pomočki. Odtod najgrša poteza na izdajalca, ako za svoje nečedno delo zlorabi prednostno zaupanje, ki ga je užival v občestvu, zoper katero se obrača po svoji privrženosti, otrok n.pr. zoper družino in starše, duhovnik zoper Cerkev in škofa, odličen rojak zoper svoj narod, prijatelj zoper prijatelja. Potemtakem bi utegnili določiti izdajalca takole: izdajalec je, kdor iz sebičnosti izrabi svoj položaj za to, da ljudi, s katerimi je zaupno povezan izroči krivični sovražnosti nasprotnih ljudi ali skupin.

PRAVIČNA OBLAST. V tej opredelitvi srečamo še eno sestavino izdajstva, katere poprej nismo navedli, namreč poleg notranjega sebičnega namena tudi zunanji uspeh ali vsaj cilj njegovega dejanja, to je da ljudi, s katerimi je bil zaupno povezan, izroči krivični sovražnosti nasprotnih ljudi ali skupin. Ta točka je v sodobni družbi, ki je tako zelo zmedena in razrvana, posebno pomenljiva in zahteva tem več razjasnitve, čim bolj se vsevprek oznanjajo in vsiljujejo najusodnejše zmote in prevare družabnega sožitja.

Temeljna resnica je, da je vsa socialna oblast od Boga. Čim se katera oblast docela odtrga od Boga, ostane sama pest. Odtod nujno sledi, da mora biti osnova vsakemu družabnemu redu b o ž j a p o s t a v a, n a r a v n a, ki je vodila vsemu človeštvu, kristjanom pa tudi p o z i t i v n o r a z o d e t a. Krivične so torej predvsem tiste oblasti, ki preganjajo ljudi zaradi nazorov ali dejanj, ki se ujemajo z božjimi in cerkvenimi postavami ali pa jih te celo zahtevajo. Ovajati ljudi zaradi takih dejstev oblastem tiste vrste, je izdajstvo, ki je jako podobno Judeževemu in je očitno zelo velika pregreha.

Važno je torej v ocenjevanju izdajstva, da se razloči, ali je oblast, oseba ali skupina, kateri kdo koga ovadi, pravična ali ne. Nikakor namreč ni izdajalec, kdor pravični oblasti naznani človeka, ki je s svojimi zlodejstvi družbi škodljiv. Saj je vendar oblast zato tukaj, da čuva javni red in varnost državljanov. Če bi kdo lastnega brata ubijalca ali razbojnika izročil pravični oblasti, da obvaruje družbo škode, bi nikakor ne bil izdajalec v slabem pomenu, ampak hvalevreden mož, ki osebne koristi in družinsko čast žrtvuje skupnemu blagru. Seveda bo kristjan po evangeljskem nauku prej poskusil druga sredstva, n.pr. opomine in svarila, preden bo klical oblast.

Danes pa doživljamo, da komunistična partija s čredo pri-
stašev, katere goni za sabo, jemlje v zakup vso pravico, - vse poštenje in vso ljubezen do domovine. Kdor po svoji vesti služi domovini drugače, kot komunisti predpisujejo, je izdajalec, ker je menda komunizem edina rešitev slovenskega naroda. Ker pa imamo kristjani ravno komunizem za najpogubnejšega sovražnika kakor vse družbe, tako še posebno našega malega naroda, zato je nujno, da nas komunisti in njih tisk vse vprek psujejo za izdajalce. Zgodovina pa ve povedati, da smo kristjani

nesebično služili domovini, ko še komunistov nikjer ni bilo, ali pa so bili mnogi izmed njih zlasti na Primorskem - črni fašisti. In ko bo komunistični bahavi sunder davno izginil, bomo slovenski kristjani pod vodstvom katoliške Cerkve naprej v stoletja - slovenski narod.

Ta dejstva prevdari in ne igray^{se} besedo izdajalec! Saj bi bila obupna sramota za slovenski narod, ko bi mel res na sebi toliko izdajalcev, kolikor mu jih hočejo naprtiti komunisti slovenskega rodu.

Izkusimo pa, da najrajši obitajo izdajstvo drugim pravtisti, kateri so sami vsak hip pripravljeni menjati prepričanje in zastavo; ter druge izdajati za judeževe groše.

Bodimo torej zvesti Bogu, Cerkvi, domovini, krščanskemu domu in vser, s katerimi nas je božja previdnost združila v kako Bogu dopadljivo skupnost: delo in besedo izdajalstva pa pustimo nasprotnikom."

Tako je 2. maja zapisal katoliški tednik "Slovenski Primorec", ki izhaja v Gorici.

= :: =

IZ SLOVENIJE. Komisija za ugotavljanje vojnega dobička v Šiški v Ljubljani je razpravljala proti naslednjim vojnim dobičkarjem: Kalinskyju Joži, trgovina s čevlji; Pirmatu Leopoldu, čevljarju, Terlepu Matiji, kovčcu in kolarju. Dalje so razpravljali proti naslednjim vojnim dobičkarjem: Svečarna Pax, Kopač in Stele (129.393 din), Konzumna zadruga za ljubljansko okolico (37.014 din), Alpeko, grb.industr.družba (1.332.468 din), Opeka, del.d.z o.z. (269.932 din).

V LJUBLJANI so ustanovili državno gostinsko podjetje Slovenije "Turist hotel", ki je prevzelo v upravo sledeče gostinske obrate v Ljubljani: hotel, kavarno in restavracijo "Grand hotel Union", hotel in restavracijo "Štrukelj", restavracijo in buffet "Slamič" ter buffet "Slon".

VLADINA GRADI ŽELEZNICO. Slovenski poročevalec od 16. maja piše, da je vlada Jugoslavije pričela svoje največje tekmovanje, ko je 1. maja zastavila svoje sile za gradnjo mladinske železniške proge Brčko-Banovići. Ta železniška proga bo v celoti delo naše mlade generacije, ki smatra za svojo dolžnost, dograditi to progo do letosnje jeseni v vsej dolžini 95 km. Z gradnjo tega nasipa je pri-

čela mladina niške brigade, ki so se ji pridružile še po ena vovodinska, užiška in slovenska brigada.

200 JUGOSLOVANSKIH OTROK je 7. maja odpotovalo v Švico. Na pobudo švicarskega Odbora za pomoč Jugoslaviji so odpotovali na zdravljenje v Švico. Stroške za zdravljenje bodo skupno nosili Odbor za pomoč Jugoslaviji, Švicarski Rdeči križ in "Švicarsko darilo". Odpotovali so s posebnim vlakom Rdečega križa.

VLADA SLOVENIJE je 30. aprila 1946 sklenila izplačevati obveznosti iz časa narodno-osvobodilne vojne. Po načrtu, ki ga je izdelalo ministerstvo za finance, bo v najkrajšem času - tako piše Slovenski poročevalec - bržkone do 30. junija, izplačan prvi obrok v znesku 50 milijonov dinarjev. Tečaj izplačevanja je bil določen tako, da bo za blego, izročeno v letih 1941 in 1942, plačala republika za vrednost 100 lir 100 din. V naslednjih letih pa se bo to razmerje odstotno znižalo.

UMRLI 30: Leopoldina Šimovec - Grablovič; Marija Račič, soproga krojača; Marija Zakušek, upok.tob.tov; vsi iz Ljubljane.